

„Tugiisiku baaskoolitus“ õppekava

Õppekavarühm

Sotsiaaltöö ja nõustamine

Sihtrühm

Erialase tasemehariduseta või aegunud teadmistega isikud, kes soovivad asuda tööle erinevates sotsiaal-, haridus- ja hoolekandeesutustes (hooldekodudes, haiglates, lastekodudes, koolides, lasteasutustes, varjupaikades, päevakeskuste) tugiisikuks kriisis või psühhosotsiaalselt keerulises olukorras olevatele inimestele ja nende lähedastele või eakate-, laste- või erivajadustega inimestega töötajad. Tugiisikutöös on väga olulised tugiisiku isikuomadused ja suhtlemisoskus, kasuks tuleb rahulikkus, oskus kuulata ja realistlikke eesmärke seada, tunnustamisoskus ja optimism.

Õppe alustamise nõuded

Täisealine isik, kes on omandanud vähemalt põhihariduse. Tugiisik ei tohi olla süüdi mõistetud tahtlikult toimepandud kuriteo eest, mille karistusandmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Vastavus Sotsiaalhoolekande seaduse § 25 lõike 2 punktis 1 ja Lastekaitse seaduse § 20 esitatule.

Õpiväljundid

- lähtub oma töös sotsiaalpoliitikaalasest seadusandlusest ja suunab vajadusel klienti;
- teab tugiisiku õigusi, kohustusi ning tugiisiku töö eetilisi lähtekohti ja erialast terminoloogiat;
- valdab efektiivse ja empaatilise suhtlemise oskusi, kasutab erinevaid suhtlemisvorme ja -tasandeid; - suunab ja toetab erivajadustega ja väärkoheldud inimesi ning vajadusel nende lähedasi;
- kasutab erinevaid nõustamise meetodeid ja tehnikaid lähtuvalt kliendi individuaalsest eripärast ja vajadustest;

- lähtub arengupsühholoogia ja -pedagoogika teoreetilistest põhitõdedest;
- analüüsib ja arvestab vanuselist ja arengulist eripära;
- teab meeskonnatöö aluseid, võrgustikutöö olulisusest ja võimalustest;
- töötab erivajaduste, sõltuvushäirete ning väärkoheldud isikutega, pikaajaliste töötutega, nende lähedastega;
- teab alkoholi, narkootikumide ja teiste sõltuvusainete tarvitamise mõju ja riskipiire.

Õpiväljundite seos kutsestandardiga

Õppekava koostamise alus on kutsestandard Sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialist, tase 4 kohustuslikud kompetentsid ja spetsialiseerumised:

B.2.8 Töö abivajadusega (tervisest tuleneva erivajadusega) lapsega;

B.2.9 Töö toimetulekuraskustes isikuga;

B.2.11 Töö väärkoheldud isikuga;

B.2.12 Töö toimetulekuraskustes perega;

B.2.13 Töö sõltuvushäirega isikuga

Koolituse maht

Koolituse kogumaht akadeemilistes tundides: 144

Kontaktõppe maht akadeemilistes tundides: 144

sh auditoorse töö maht akadeemilistes tundides: (õpe loengu, seminari või muus määratud vormis) 94

sh praktilise töö maht akadeemilistes tundides: (õpitud teadmiste ja oskuste rakendamine õppekeskkonnas) 50

Koolitaja poolt tagasisidestatava iseseisva töö maht akadeemilistes tundides: 0

Õppe sisu

- Tugiisiku teenuse osutamise alused ja eetika (8 t A)
- Psühholoogia (8 t A)
- Suhtlemisprotsess ja selle alused (12 t A+4 t P)
- Koostöö perekonnas ja tugivõrgustikuga (12 t A+4 t P)
- Arengupsühholoogia (8 t A)
- Efektiivse nõustamise põhimõtted ja mõjutamisoskused tugiisiku töös. Stressi-juhtimine (6 t A+ 6 t P)
- Sotsiaalpoliitika ja seadusandlus (8 t A)
- Eripedagoogika (6 t A+ 2 t P)
- Erivajadused (6 t A+ 2 t P)
- Alkoholism (4 t A+4 t P)
- Narkomaania ja sõltuvusained (2 t A+2 t P)
- Väärkohtlemine (4 t A)
- Võlanõustamine (6 t A+ 2 t P)
- Praktilised toimetuleku oskused (8 t P)
- Supervisioon kui töömeetod (8 t P)
- Tegevusplaani koostamine (4 t A+8 t P)

Õppekeskkond

Viljandis, Tartu 15a ning **Valgas**, Kesk tänav 8.

Õppijatel on kasutada individuaalsed lauad, tool, pabertahvel, projektor, arvuti, ruumis on riidenagi, sund- ja loomulik ventilatsioon. Koolituse hind sisaldab kohvipause. Koolitust on võimalik läbi viia ka sisekoolitusena.

Nõuded õppe lõpetamiseks, sh hindamismeetodid ja –kriteeriumid

Õpingute lõpetamiseks on vajalik osaleda kontaktõppes vähemalt 70% ja sooritada praktilised tööd ning kirjalik test. Mitmeeristav hindamine.

Kursuse läbimisel väljastatav dokument on tunnistus või tõend.

Tunnistus, kui õpingute lõpetamise nõuded on täidetud. Tõend, kui õpitulemusi ei saavutatud, kuid õppija võttis osa õppetööst. Tõend väljastatakse vastavalt osaletud kontakttundide arvule, kuid mitte juhul, kui õppija osales vähem kui 70% tundidest.

Hindmismeetodid

1. Praktiline töö
2. praktiline töö - tegevusplaan
3. praktiline töö – tegevusplaani analüüs
4. Test – koolituse lõpus

Hindamiskriteeriumid

Koostab eneserefleksiooni

Koostab tegevusplaani, kirjeldades abivajaja aktuaalseid ja potentsiaalseid probleeme ning tema juhendamise/toetamise võimalusi.

Analüüsib kaasõppijate poolt koostatud tegevusplaani.

Sisaldab küsimusi kogu koolitusel omandatud materjali ulatuses, testi läbimiseks on vajalik miinimum 80% õigeid vastuseid kogu testi mahust.

Õppematerjalid

Minu eriline laps – vastuseid küsimustele.

http://www.kliinikum.ee/attachments/article/114/minu_eriline_lap_s.pdf

Sotsiaalkindlustusamet <http://sotsiaalkindlustusamet.ee/et>

Sotsiaalministeerium <https://www.sm.ee/et>

Sotsiaalhoolekande seadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/130122015005>

Koolitajad

Hille Krusberg

Kogu oma teadliku tegevuse olen seostanud psühholoogia ja pedagoogikaga. Oman pikaajalist kogemust rehabilitatsioonimeeskonnas töötamisega (nõustamine, rehabilitatsiooniplaanide koostamine). Aastatel 2000 - 2012 töötasin koolis psühholoogina ja psühholoogia õpetajana. Oman pikaajalist koostöökogemust Eesti Töötukassaga. Olen osalenud tööalaste

motivatsioonikoolituste ja tööklubide läbiviimiseks õppemappide koostamisel klientidele, Karjääriplaneerimise õppematerjalide väljatöötamises koolidele ja palju muud. Oman arengupsühholoogiaalast kogemust koolitajana (sealhulgas täiskasvanutega) ja töökogemusena täielikult ülevaadet ja praktilisi teadmisi.

Ruth Sepp

Lõpetasin Abja Keskkooli 1980. aastal, samal aastal asusin õppima tolleaegsesse Tallinna Pedagoogilise Instituudi koolieelse pedagoogika ja psühholoogia erialale. Lõpetasin õpingud 1985. aastal. Töötasin 7 aastat Pärsti Lasteaed-alkkooli metoodik-vanemkasvatajana. 1992. aastal asusin tööle Karula Koolkodu õppealajuhataja ametikohale, töötasin seal 9 aastat. Vahepeal muutis asutus nime ja seoses sellega muutus ka ametinimetus – minust sai lasteosakonna juhataja. 2001. aastast töötan põhikohaga MTÜ Päevakeskus Vinger juhataja-vanemtegevusjuhendajana. Päevakeskus Vinger pakub igapäevaelu toetamise ja toetatud elamise teenust psüühilise erivajadustega isikutele. Samal ajal töötasin 5 aastat AS Viljandi Tervisekeskuse rehabilitatsioonimeeskonnas ja hetkel töövõtulepinguga ka Lahmuse Kooli rehabilitatsioonimeeskonnas tegevusterapeudina. Seoses erialatööga olen läbinud mitmeid koolitusi: sh tegevusterapeudi assistendi koolitus, juhtumikorralduse koolitus, tegevusterapeudi abivahendikoolitus, eripedagoogika kursus, psüühilise erivajadusega inimeste ja lähedaste toetamine, sissejuhatus perepsühholoogiasse ja pereteraapiasse, „Koostöö ülesehitamine keerulistes kliendisuhetes“, sotsiaalne rehabilitatsioon ja meeskonnatöö. Samuti olen lõpetanud Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli rakenduskõrghariduseõppe tegevusterapeudi eriala. Oman töökogemust erivajadustega laste ja täiskasvanutega 26 aastat.

Kaja Koger

Olen lõpetanud Tallinna Pedagoogikaülikooli ja oman magistrikraadi sotsiaalteadustes. Oman pikaajalist töökogemust rehabilitatsioonimeeskonnas töötamisel (sotsiaalne rehabilitatsioon). Rehabilitatsiooniteenuse klientideks on olnud nii lapsed kui täiskasvanud (kõik sihtrühmad). Kokkupuude erivajadustega laste ja täiskasvanutega on olnud 15 aastat. Eelnevalt olen töötanud pedagoogina üldhariduskoolis aineõpetajana, käesolevalt Järvamaa Kutseõppekeskuses kutseõpetajana (hooldustöötaja, tegevusjuhendaja, kodumajanduse erialad). Täiskasvanute koolitamisega alustasin 2007. aastal, läbisin koolituse andragoogika kutseõpetajale. Samuti olen lõpetanud Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli rakenduskõrghariduseõppes tegevusterapeudi erialal.

Kaja Tamsar

1972. aastal lõpetasin Alatskivi Keskkooli, samal aastal astusin Tartu Meditsiinkooli õppima velskri erialale, mille lõpetasin 1975. aastal cum laude. Töötasin velskripunkti juhatajana 23 aastat. Läbisin mitmeid täienduskoolitusi ning mulle omistati kõrgema järgu velskri tiitel. Armastasin oma tööd väga, kuid ajad muutusid, velskripunktid kaotati ning otsustasin õppida uue eriala. 1987-1993 õppisin Tartu Ülikoolis logopeed-eripedagoogiks. 1998. aastast oman vanemõpetaja kutset. Logopeedina oman 7. taset. Aastatel 2012-2017 koolitasin tegevusjuhendajaid mitmetes Eestimaa linnades, olles lektoriks ning lõputööde juhendajaks ligikaudu 100-le õppurile. Olen töötanud igas vanuses erivajadustega inimestega, sealhulgas ka hooldekodus ja lasteaias liitpuudega laste rühmas. Käesoleval ajal töötan nii koolis kui ka lasteaias ning aitan täiskasvanuid kõne ja eneseväljendusoskuste arendamisel. Kuulun logopeedide ühingusse, olen osalenud paljudel koolitustel, sealhulgas Taanis ja Saksamaal. Minu töö on väga huvitav, vaheldusrikas ja ka vajalik.